

*Veliko jih misli, da se ne vrti. Pa se. Tako mislijo zato, ker je ne opazujejo.
No, so pa še pomembnejše stvari v življenju.*

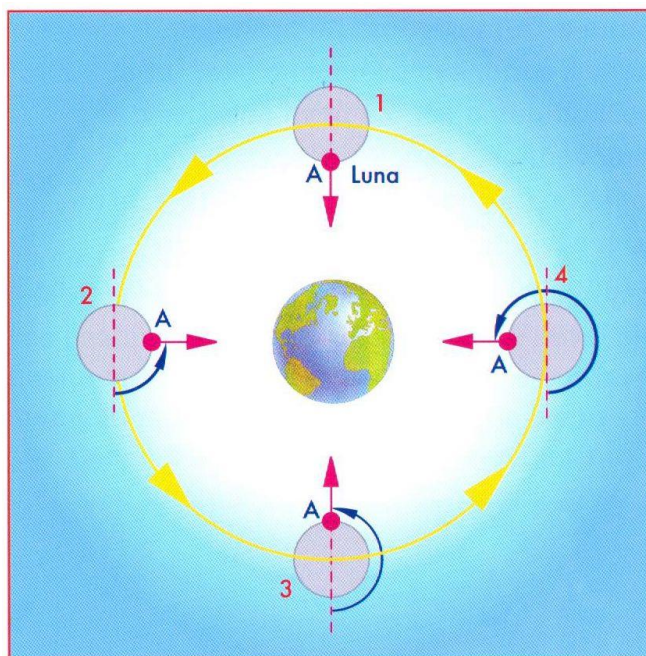
Dokaz za vrtenje Lune

Poljudni spis s preprosto dejavnostjo za splošno izobrazbo.

Lahko ugotovimo, da ob vsakem pogledu na Luno vidimo vedno enainista območja njenega površja. To pomeni, da nam Luna vedno kaže isto polovico, isto stran.

Če se Luna ne bi vrtela, bi v času enega njenega obhoda okrog Zemlje videli vse njene strani, to je vse njeno površje. Če obkrožimo kak predmet, ga ves čas vidimo le v primeru, da smo stalno z obrazom obrnjeni proti njemu. Tako je tudi z Luno.

Luna se vrti razmeroma počasi. Enkrat se zavrti ravno v času, ko obkroži Zemljo, to je približno v enem mesecu. Zaradi tako počasnega vrtenja traja en Lunin dan dva naša tedna in prav toliko tudi noč na Luni. Sonce vzhaja in zahaja tudi za opazovalca na Luni, se počasi navidezno premika na Luninem nebu oziroma glede na Lunino obzorje. Na Luninem nebu se premika kar 30 krat počasneje kot na Zemljinem. Zato je sredi Luninega dneva v prisončnih točkah zelo vroče (okoli 150°C), sredi noči pa v odsončnih predelih zelo hladno (okoli -150°C).

Razlaga vrtenja Lune okrog njene vrtilne osi; lega 1 - pogled osebe iz kraja A na Luninem površju je usmerjen proti središču Zemlje, lege 2, 3 in 4 – pogled iz A je še vedno usmerjen proti središču Zemlje, saj se Luna zavrti v istem času kot okkroži Zemljo.

Posnemanje Luninega gibanja (kroženja in vrtenja hkrati)

To je igra, v kateri nastopata dve osebi. Prva oseba predstavlja Zemljo, druga Luno. Druga posnema gibanje Lune okrog Zemlje.

Luna kroži okrog Zemlje tako, da je vedno z isto stranjo (obrazom) obrnjena proti Zemlji, ki jo obkroži približno v enem mesecu (29,3 dni).

Oseba–Luna prikaže gibanje okrog osebe–Zemlja tako, da počasi kroži okrog nje z desne proti levi (v levo) in je ves čas obrnjena proti osebi–Zemlja (nos gleda proti osebi–Zemlja). Oseba–Zemlja naj v tem prikazu raje miruje (čeprav vemo, da se Zemlja giblje – kroži in vrti). V času, ko oseba–Luna enkrat obkroži osebo–Zemlja, se oseba–Luna tudi enkrat zavrti okrog svoje vrtilne (navpične) osi. Nos osebe–Luna se namreč v tem času zavrti za polni kot (360°). Da se oseba–Luna vrti, najbolje prikažemo tako, da oseba–Luna namesto nosu raje uporabi kratko palico, ki je stalno usmerjena proti osebi–Zemlja.

Še ponovimo: Ko pride oseba–Luna iz lege 1 mimo leg 2, 3 in 4 spet v lego 1, mine v naravi približno en mesec. V tem času obkroži osebo–Zemlja in se tudi sama enkrat zavrti.

Kranj, 26. decembra 2017

Majo Prosen